

«Οι εραστές του φωτός»

18 Απριλίου, 2021, 9:26 πμ

24

Ένα λυρικό αριστούργημα για την τέχνη και την φωτογραφία

«Οι εραστές του φωτός» Κ. Θεοδώρου Εκδόσεις Ψυχογιός 2020 σελ. 425

Δυο ιστορίες ,δυο γυναίκες φωτογράφοι , η μια διάσημη και η άλλη άσημη.

Γράφει : Ο Κώστας Τραχανάς

Στο Αϊδίνι της Μικράς Ασίας το 1899 γεννήθηκε η Αλεξάνδρα Μακρόγλου ,το πρώτο παιδί που έφεραν στον κόσμο η Λευκοθέα και ο Ευάγγελος .Μετά ακολούθησαν άλλα δύο κορίτσια η Μίνα και η Αμαλία και τέλος ο μικρός Σπύρος .Η οικογένεια ,του πλούσιου έμπορου Ευάγγελου Μακρόγλου , ζούσε ευτυχισμένη, χωρίς να γνωρίζουν κανείς για όλα αυτά που επρόκειτο να χάσουν ,εκτός από το σημαντικό , εκείνο που οι περισσότεροι γύρω τους δεν κατάφεραν να διασφαλίσουν , τη ζωή τους την ίδια.

Η Αλεξάνδρα Μακρόγλου είχε ένα μεγάλο όνειρο ,ήθελε να σπουδάσει εκτός Μικράς Ασίας και Ελλάδας και να γίνει ζωγράφος. Θα αναρωτιόταν πολλές δεκαετίες αργότερα η Αλεξάνδρα αν είχαν ζήσει άλλες κοπέλες τόσο ευτυχισμένα παιδικά, εφηβικά και νεανικά χρόνια , αν είχαν έρθει και σε άλλους έτσι απρόσμενα τα πάνω κάτω κι αν είχαν χάσει κι άλλες οικογένειες τόσο ξαφνικά και βίαια, σε μια στιγμή, τα πάντα. Γιατί ήταν στ' αλήθεια εντυπωσιακό ,πώς είχαν γκρεμιστεί σε τέσσερις μόλις ημέρες όνειρα, ελπίδες και σχέσεις δεκαετιών. Οι Τσέτες , οι άτακτοι ληστές, ευθύνονταν για απίστευτες θηριωδίες σε βάρος χριστιανών , Αρμενίων, Ασσύριων και φυσικά Ελλήνων στο Αϊδίνι.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες, ο Ευάγγελος Μακρόγλου έστειλε την κόρη του Αλεξάνδρα και τον γιο του Σπύρο, στη Δρέσδη της Γερμανίας. Πρόλαβαν και έφυγαν τα παιδιά ,πριν βιώσουν μια άλλη καταστροφή. Πολύ μεγαλύτερη ,πιο απρόσμενη και πιο τρομακτική από κείνη του Αϊδινίου, την καταστροφή της Σμύρνης.

Έτσι η Αλεξάνδρα άρχισε να σπουδάζει ζωγραφική και φωτογραφία στο Πανεπιστήμιο της Δρέσδης και ξεκίνησε τη μαθητεία της δίπλα στους διάσημους φωτογράφους Ούγκο Έρφουρτ και Φραντς Φίντλερ. Η πρώτη έκθεση ζωγραφικής στο Πανεπιστήμιο, στην οποία συμμετείχε και η Αλεξάνδρα Μακρόγλου είχε μεγάλη επιτυχία και από τότε άρχισε να χρησιμοποιεί ως υπογραφή το **Alma αντί Αλεξάνδρα**. Αυτή η έκθεση αποτέλεσε την απαρχή για δύο διαφορετικούς σημαντικούς σταθμούς στην πορεία της ,την υπογραφή της , που κάποια χρόνια αργότερα θα αποτελούσε ορόσημο στο καλλιτεχνικό στερέωμα , και τη μεταστροφή της σε μια διαφορετική μορφή τέχνης, τόσο κοντινή και τόσο μακρινή παράλληλα στη ζωγραφική , αυτή της φωτογραφίας.

Η Άλμα γρήγορα θα αναδείξει το αδιαμφισβήτητο ταλέντο της στη φωτογράφιση, τον τρόπο που

το φως «έγραφε» στα πρόσωπα των ανθρώπων , εντείνοντας τις εκφράσεις και τα συναισθήματά τους. Έπαιζε με το φως και τη σκιά .

Στη Δρέσδη η Άλμα γνώρισε τον μουσικό Αλέξη Γερακάρη , ο οποίος γρήγορα την αγάπησε και το 1929 παντρεύτηκε . Τελειώνοντας τις σπουδές της η Άλμα στη φωτογραφία και ο Αλέξης στη μουσική και το πιάνο , φύγανε για την Αθήνα, όπου ανοίξαν το πρώτο καλλιτεχνικό φωτογραφικό στούντιο. Η επιτυχία της Άλμα ήταν μεγάλη. Σε ελάχιστο διάστημα η Άλμα έγινε γνωστή τόσο στην υψηλή κοινωνία όσο και στους καλλιτεχνικούς κύκλους της Αθήνας. Ο άντρας της ο Αλέξης την βοηθούσε όσο μπορούσε στο φωτογραφικό στούντιο. Είχε μάθει η Άλμα , με την ανοχή και τη συνενοχή του Αλέξη, να βλέπει τον κόσμο γύρω της καθραρισμένο στα φωτογραφικά καρέ της και οτιδήποτε εκτός κάδρου και γωνίας λήψης δεν την αφορούσε. Ούτε καν ο γάμος της. Ιδίως ο γάμος της.

Μια αμερικανική οργάνωση της ανάθεσε στην Άλμα να φωτογραφίσει το δράμα των προσφύγων, διέσχισε μόνη της την ελληνική επαρχία για να

φωτογραφίσει, φωτογράφησε γυμνή στην Ακρόπολη ,χορεύοντας ανάμεσα στα αρχαία μάρμαρα ,την πρίμα μπαλαρίνα Μόνα Πάιβα , με φόντο τον καταγάλανο ουρανό και τα σπίτια της πόλης από κάτω. Ήταν η καλύτερη δουλειά που είχε κάνει ποτέ ως τότε. Φωτογράφησε αργότερα και άλλες καλλιτέχνιδες και την συγγαρέζα χορεύτρια Νικόλσκα ,ημίγυμνη , με αραχνούφανα πέπλα να καλύπτουν τα αλαβάστρινα κορμιά τους, ανέλαβε ως αποκλειστική φωτογράφος την κάλυψη των δεύτερων Δελφικών Εορτών το 1930 .Ήταν περήφανη για το έργο της « Παραλληλισμοί» , στο οποίο συνέκρινε προσωπογραφίες της ελληνικής επαρχίας (βοσκούς, αγρότες, βοσκοπούλες) με κούρους και κόρες της αρχαιότητας ,θέλοντας να τονίσει την ομοιότητα των χαρακτηριστικών τους και τη φυλετική συνέχεια των Ελλήνων. Φωτογράφησε τον Βενιζέλο, τον Κωστή Παλαμά, τον Μεταξά, τον βασιλιά Παύλο και την Φρειδερίκη, προσκλήθηκε να φωτογραφίσει τους Ολυμπιακούς αγώνες του 1936 στο Βερολίνο. Την κατηγορήσανε ως Ελληνίδα Λένι Ρίφενσταλ, επειδή φωτογράφιζε αποκλειστικά το βασιλικό ζεύγος όσο και τον ίδιο τον Μεταξά και τα μέλη της κυβέρνησής του. Η Άλμα δεν υπολόγιζε τις κακίες και τα κουτσομπολιά , διότι ήταν απολιτίκ και το μόνο που την ενδιέφερε ήταν η τέχνη.

Το 1939 έφυγαν η Άλμα και ο Αλέξης για τη Νέα Υόρκη , όπου έζησαν είκοσι επτά χρόνια .Η Άλμα όταν γνώρισε τη Νέα Υόρκη συγχρονίστηκε η καρδιά της με τον παλμό της θαυμαστής μητρόπολης ,που για την Άλμα σήμαινε ένα μόνο πράγμα : ευκαιρίες και δυνατότητες. Για αυτό που πάντα ποθούσε ,την καλλιτεχνική καταξίωση και την αναγνωρισιμότητα , που πλέον περνούσε σε άλλα επίπεδα , πέρα από τα ασφυκτικά και λιλιπούτεια όρια της Ελλάδας .Η Αμερική την υποδέχτηκε κυριολεκτικά με ανοιχτές αγκάλες .Ο Αλέξης ζούσε πλέον στη σκιά της. Περνούσε απαρατήρητος και η Άλμα για την τέχνη της φωτογράφισης, τσάκισε αυτόν τον

αγέρωχο και υπερήφανο άνθρωπο, μόνο και μόνο επειδή είχε κάνει το λάθος να την αγαπήσει. Ενώ η Άλμα αγάπησε μόνο την τέχνη, τον εαυτό της και την καταξίωση. Ήταν υπέρμετρα φιλόδοξη και απύθμενα ματαιόδοξη.

Η Άλμα άνοιξε τα φτερά της στη Νέα Υόρκη και πολύ γρήγορα μεσουρανούσε. Άρχισε να δουλεύει και στη διαφημιστική φωτογράφιση. Οι δουλειές διαδέχονταν η μία την άλλη και το στούντιο τους είχε γίνει πόλος έλξης πλούσιων επιχειρηματιών, σπουδαίων προσωπικοτήτων και μοντέλων κάθε είδους. Δεν αρνούνταν καμιά δουλειά η Άλμα, κι έτσι από το εργαστήριό τους έβγαιναν οικογενειακά πορτρέτα, χριστουγεννιάτικες κάρτες, books μοντέλων και αφίσες λογής λογής προϊόντων. Έγινε η πιο γνωστή πορτρετίστα και φωτογράφος γάμων και εκδηλώσεων της Νέας Υόρκης. Μέχρι και δουλειά του εφοπλιστή Αριστοτέλη Ωνάση έκανε, φωτογραφίζοντας τα καινούργια του δεξαμενόπλοια.

Έφθασε η Άλμα στο απόγειο της καριέρας της. Πλέον δεν ένιωθε τίποτα. Είχε πετύχει όλους τους στόχους που είχε θέσει και με το παραπάνω, είχε διακριθεί στον σκληρό χώρο της διαφήμισης και της μόδας όσο και στην φωτοδημοσιογραφία ή αλλιώς την αυθόρμητη φωτογραφία του δρόμου, είχε διακοσμήσει με τις πορσελάνες της όχι μόνο τα τάνκερ του Ωνάση, αλλά και τις βίλες και τα γραφεία πολλών επιφανών Ελληνοαμερικανών. **Ο στόχος είχε πραγματοποιηθεί, το όνειρο όμως είχε ξεφτίσει.**

Η Άλμα δεν ένιωθε πλέον καμία χαρά και καμία ικανοποίηση για τις απανωτές επιτυχίες, τις κοινωνικές επαφές, την αναγνώριση, την δημοσιότητα και την εκτίμηση που απολάμβανε, την επίτευξη του «αμερικανικού ονείρου». Ήρθε η ώρα να επιστρέψουν στην Ελλάδα, μετά από είκοσι επτά χρόνια. Επέστρεψαν στην Αθήνα το 1966.

Το 1991 αρκετά ηλικιωμένη πια η Άλμα, θα γνωρίσει μια νέα κοπέλα, την Ελληνόπη, η οποία ήρθε να εργαστεί στο σπίτι της σαν οικονόμος και η οποία ήθελε να γίνει φωτογράφος!!!

Η Ελληνόπη γεννήθηκε το 1971 στη Μεσσηνιακή Μάνη. Ήταν η μικρότερη από πέντε αδέρφια. Επειδή ο πατέρας της ήταν δάσκαλος και τα αγόρια του δεν έγινε κανένας δάσκαλος, ήθελε η κόρη του η Ελληνόπη να γίνει δασκάλα. Όταν όμως μεγάλωσε η Ελληνόπη, αποφάσισε να πάει στη Σχολή Καλών Τεχνών στην Αθήνα. Ομηρικοί καυγάδες ξέσπασαν στο σπίτι τους, διότι οι γονείς της δεν ήθελαν το στερνοπούλι τους να γίνει καλλιτέχνης. Η Ελληνόπη αποφάσισε ότι θα γινόταν ζωγράφος και με όπλο τα πινέλα της και σύμμαχο τα χρώματα της θα κατακτούσε όλο το καλλιτεχνικό στερέωμα, τον κόσμο όλο στην ουσία. Και έτσι το 1989 πέτυχε στη Σχολή Καλών Τεχνών στην Αθήνα.

Όταν όμως άρχισε να παρακολουθεί μαθήματα στη Σχολή, ένα μάθημα της έκανε εντύπωση, η Εισαγωγή στη Φιλοσοφία και Αισθητική, που το έκανε ο τριανταπεντάρης καθηγητής Μάνος Καλαντζής. Στο μάθημα του μιλούσε για: το τι είναι ομορφιά, πώς μπορεί να αποκτήσει κανείς συνείδηση του ωραίου, ποιες ήταν οι δυνάμεις της ψυχής, του λόγου, της διάνοιας ή της αίσθησης που ενεργοποιούνται προκειμένου να μας επιτρέπουν να αντιλαμβανόμαστε τα πράγματα ως ωραία, καθώς και για το πως μπορεί να προσδιοριστεί και να μετρηθεί η αξία που αποδίδουμε στο ωραίο και στην τέχνη γενικότερα.

Την Ελληνόπη την σκλάβωσε το μάθημα, αλλά και εγκλωβίστηκε στη λάμψη και τη σκοτεινή γοητεία του καθηγητή Μάνου Καλαντζή. Δεν υπήρχε πιθανότητα διαφυγής για την

δεκαοχτάχρονη Ελληνόπη .Ήταν χαμένη από χέρι, σαν το έντομο που πιανόταν ζωντανό στον ιστό της αράχνης .Η Ελληνόπη ερωτεύτηκε παράφορα τον καθηγητή της. Η Μαρίζα η συμφοιτήτριά της ,την προειδοποίησε ότι ο Μάνος Καλαντζής είναι μεγάλος άνθρωπος και παντρεμένος και ότι πολλές φοιτήτριες σαν και αυτή θαμπώθηκαν από την ομορφιά του και με το μάθημα που έκανε. Γρήγορα η Ελληνόπη , το κορίτσι με τα μαλλιά της που ήταν σαν το ηλιοβασίλεμα , θα κάνει ερωτική σχέση με τον καθηγητή της Μάνο Καλαντζή .Ο Μάνος απορροφούσε πια κάθε σκέψη της , κάθε επιθυμία , κάθε όνειρο .Τα πάντα σχετιζόταν με εκείνον . Ζούσε για τις στιγμές που περνούσανε μαζί και οτιδήποτε άλλο της ήταν αδιάφορο. Ούτε καν η ζωγραφική ,που πριν από λίγο καιρό νόμιζε πως ήταν ο κόσμος της όλος ,δε τη συγκινούσε πια. Παρά τις αντιρρήσεις , από την φίλη της Μαρίζα και τον αδελφό της Πετρούνη, για αυτό το δεσμό , η Ελληνόπη ήταν ανένδοτη. Ένα ταξίδι τεσσάρων ημερών στο Παρίσι με τον Μάνο ήταν οι πιο ευτυχισμένες ημέρες της ζωής της Ελληνόπης. Αυτές οι τέσσερις μέρες ήταν σαν να είχαν χωρέσει συμπυκνωμένα μέσα τους τα χαμόγελα ,το φως και τα θέλω μιας ολόκληρης ζωής .**Και μπορεί να ήταν πολύ πιο σκληρή η πτώση μετά για κάποιον που κατάφερε να αγγίξει κάποτε τα σύννεφα...**

Μια αληθινή ιστορία διανθισμένη με μυθιστορηματικά στοιχεία.

Πρόκειται για ένα μυθιστόρημα όπου φωτίζεται η ζωή και το έργο της γυναίκας που υπήρξε κυριολεκτικά ένας **θηλυκός «Εραστής του φωτός» , της Nelly 's** (της μυθιστορηματικής Άλμα), η ιστορία της οποίας εναλλάσσεται με εκείνη της Ελληνόπης , μιας νέας φωτογράφου, που θα μπορούσε να υπάρχει...

Ρεαλιστική στιβαρή γραφή ,ιδιαίτερη οξυμένη ματιά πάνω στην τέχνη , τους δημιουργούς, την φωτογραφία ,την καλλιτεχνική καταξίωση και τον έρωτα.

Ένα έξοχο μυθιστόρημα χτισμένο με τα μπερδεμένα, πονεμένα , ανθρώπινα υλικά , θεμελιωμένο , ωστόσο, σε στέρεη γνώση και νηφάλια προσέγγιση της ιστορικής πραγματικότητας.

Ένα λυρικό αριστούργημα για την τέχνη και την φωτογραφία .

Η **ΚΛΑΙΡΗ ΘΕΟΔΩΡΟΥ** γεννήθηκε στην Ελλάδα και πέρασε τα πρώτα παιδικά της χρόνια στη Γερμανία. Ζει στην Αθήνα με τον άντρα της και τα σκυλιά τους και λατρεύει τα ταξίδια. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών και έχει πραγματοποιήσει μεταπτυχιακές σπουδές στη Διδακτική Ξένων Γλωσσών και την Εκπαιδευτική

Αξιολόγηση. Επίσης έχει σπουδάσει φωτογραφία κι έχει εργαστεί ως φωτογράφος και συντάκτρια σε ελληνικά περιοδικά. Σήμερα εργάζεται σε σχολεία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ενώ παράλληλα ασχολείται με την καλλιτεχνική φωτογραφία, συμμετέχοντας σε ατομικές και ομαδικές εκθέσεις.